РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
"SVOBODA"
"LIBERTY"
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок, 6-го серпня 1918. Ч. 93. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, August 6, 1918. No. 93.

ЗАГАЛЬНИЙ ВІДВОРОТ НІМЦІВ В НАПРЯМІ РІКИ ЕНИ.

Американські війска полонили від 15. липня 8.400 Німців і здобули 133 гармат.

На Україні проголошено воєнний стан. – Бувші премієри, Винниченко і Голубович, увязнені.

Масові арештованя в Києві. – Провідник кадетів, П. Мілюков, і богато членів кадетської партії у вязниці.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АМЕРИКАНЦІ ПОЛОНИЛИ ДОСИ 8.400 НІМЦІВ.

Воєнна добича Американців складаєть ся з 133 гармат.

ВАШІНГТОН, 4. серпня. — Вчерашний урядовий рапорт ген. Першінга звучить:

„Овочі побіди в протинаступі, який розпочали так славно французько-американські війска дня 18. липня, доспіли доперва нині, коли неприятель, зазнавши в друге пораженя над Марною, був приневолений уступити поза ріку Весль.

„Неприятель помимо дуже тяжких втрат не був всилі здержати удару наших війск, які взяли участь в битві за свободу побіч французьских, англійських і італійських старих жовнірів. В ПРОТЯГУ СЕЇ БИТВИ САМІ ЛИШЕ НАШІ ВІЙСКА ВЗЯЛИ 8.400 ПОЛОНЕНИХ І ЗДОБУЛИ 133 ГАРМАТ".

Одержано вже перші лісти втрат з великої битви.

ВАШІНГТОН, 4. серпня. — Перші лісти втрат американських жовнірів з великої битви над Марною надійшли до департаменту війни у Вашінгтоні. Скоро лише будуть повідомлені родини, які потерпіли втрати, лісти будуть сейчас опісля подані до загального відома.

Департамент війни не хоче подати ніяких близших інформацій щодо розмірів втрат. Єднак річию певною, що лісти будуть значно більші ніж дотеперішні. Нині в ночи переписувано лісту втрат і сейчас вислано повідомленя до інтересованих осіб.

Як се доносить урядова заява департаменту праці, американські власти взяли на себе опіку над шпиталями в Англії, Франції і Італії, в яких находять ся ранені Американці. Лише такі ранені Американці, у яких нема надії, щоби вони могли бути ще здатні до військової служби, або котрих лічене вимагає дуже довгого часу, будуть відіслані назад до Злучених Держав.

Високе відзначене ґен. Першінґа.

ПАРИЖ, 3. серпня. — **Французьке правительство нагородило головного команданта американських війск у Франції, ґенерала Першінґа, великим хрестом леґіону чести.**

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НІМЦІ УСТУПИЛИ ЗА РІКУ ВЕСЛЬ.

Американсько-французькі війска обсадили місто Фісм.

ПАРИЖ, 4. серпня. — Французький урядовий звіт доносить:

„В протягу вчерашного дня наші війска дійшли до ріки Весль, на схід від міста Фісм. Німецькі задні сторожі ставили завзятий опір, а передівсім на боєвім фронті між Мізон і Шамппін. Наші легкі відділи переправили ся в кількох місцях через ріку Весль і заняли становища на північнім березі ріки.

„Місто Фісм находить ся в наших руках.

„На північний захід від Реймс наші війска здобули дещо терену в околиці села Ля Невілет, яке Німці завзято боронять.

„На лівім березі ріки Авр між Кастель і Месніль-де-Жорж Німці опорожнили частину своїх становищ. Наші війска заняли село Браш і посунули ся аж під Арґікур. В наші руки попало ся трохи полонених.

БИТВА НАД РІКОЮ ВЕСЛЬ ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Німецькі війска уступили на східний берег ріки Анкр.

БЕРЛІН, 4. серпня. — **Урядовий німецький звіт звучить:**

„В протягу ночи в околиці Іпру і по обох сторонах ріки Соми приходило до оживленої перестрілки артилерії.

„По обох сторонах місцевости Альберт наші війска уступили на східний берег ріки, непостережені неприятелем.

„В успішних нападах на полудневий захід від Мондідіє наші відділи повернули з полоненими.

„На північ і на схід від Соасон панував спокій. Над рікою Весль наші війска стоять в битві з неприятелем".

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЗАХІДНА СИБІР ОЧИЩЕНА З БОЛЬШЕВИКІВ.

Оренбурські козаки получили ся з Чехо-Словаками.

СТОКГОЛЬМ, 2. серпня. — **Західна Сибір є зовсім очищена з большевиків, як се доносять вісти, які нині тут одержано.**

У східній Сибіри лише місто Іркутск находить ся ще в руках большевиків.

Чесько словацькі війска, які оперують тепер на Урали, числять 50.000 до 60.000.

Оренбурські козаки під командою ґен. Дутова, які числять около 15.000, получили ся з війсками Чехо-Словаків, як се доносять вісти.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

В КИЄВІ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

Бувший український премієр, Голубович, увязнений.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 2. серпня. — **В КИЇВЩИНІ ПРОГОЛОШЕНО З ПРИЧИНИ ЗАМОРДОВАНЯ ҐЕН. АЙХГОРНА ВОЄННИЙ СТАН, як се доносить часопись „Штрасбурґер Пост".**

Товпа, зложена з селян, перевела напад на вязницю в Києві, щоби освободити бувшого премієра, Голубовича, але їх змели німецькі машинові кріси.

НА ЦІЛІЙ УКРАЇНІ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

Українські зелізниці під військовою адміністрацією.

АМСТЕРДАМ, 3. серпня. — **НА ЦІЛІЙ УКРАЇНІ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН, як се доносить телеграма з Києва до „Везер Цайтунґ".**

Управа всіх зелізниць на Україні находить ся в руках військової адміністрації.

В КИЄВІ І ОДЕСІ УВАЗНЕНО ПОВЕРХ 500 ОСІБ.

Бувший український премієр, Винниченко, і провідник кадетів, проф. Мілюков, увязнені.

РИМ, 3. серпня. — **В Києві, столиці України, і в Одесі, важній українській пристани над Чорним морем, видано строгі зарядженя в цїли здавленя ворохобні.**

Телеграми, які наспіли з Кракова через Ціріх, доносять, **що з причини замордованя ґен. Айхгорна увязнено поверх 500 осіб. Між увязненими находить ся бувший український премієр, Винниченко, бувший російський міністер загр. справ і провідник російських кадетів, проф. Мілюков і богато членів кадетської партії.**

З України надходять численні вісти про напади на Німців. Останного четверга найдено убитих німецьких жовнірів на передмістю Києва. З многих місцевостий доносять про заворушеня серед селян. Через Варшаву відходять на Україну щораз то нові скріпленя для німецьких війск.

Арештоване бувшого українського міністра війни, Петлюри, викликало велику сензацію.

Телеграми потверджують вістку, **що Німці відкрили заговір, який мав на цїли повалене гетьмана Скоропадського і покликане на короля або гетьмана України Вільгельма, сина австрійського архикнязя Карла Стефана. Ся справа мала викликати в німецьких урядових кругах дуже велике занепокоєнє.**

ГЕТЬМАН СКОРОПАДСЬКИЙ ОБІЦЮЄ ЗДАВИТИ ВОРОХОБНЮ В КИЄВІ.

Німецькі війска не уступлять, доки не буде приверений лад.

ЛОНДОН, 2. серпня. — Амстердамський кореспондент часописи „Дейли Експрес" доносить, що німецькі часописи є переповнені нині статями, які подають вістку про замордоване ґен. Айхгорна, а в злуці з тим обжаловують алиянтів, що вони своїми махінаціями спричинили злочин.

„Кельніше Цайтунґ", говорячи про замордоване ґен. Айхгорна, заявляє, що „се є типічний случай англійської дипломатії". Часопись є сильно обурена проти всіх тих в Німеччині і поза її границями, які тепер проголошують, що німецька політика проти Росії була нерозумна і короткозора.

„Ми хотіли би, щоби сі вічні дорадники подали нам спосіб, в який ми могли би одержати для Німеччини українське збіже, — пише дальше часопись. — Москалі ненавидять нас тепер також, як і перед війною. І нема причини надіяти ся, щоби вони нас ліпше любили від часу, від коли ми їх побили. Український гетьман повідомив цісаря телеграфічно, що він здавить теперішну ворохобню в Києві. На случай, коли би його сила не була вистарчаюча, то на Україні є досить німецьких війск, щоби гетьманови помогти. Нас покликано на Україну, щоби завести порядок, і ми не уступимо, доки сього не зробимо".

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР ДЯКУЄ ТЕЛЕҐРАФІЧНО ГЕТЬМАНОВИ СКОРОПАДСЬКОМУ.

АМСТЕРДАМ, 3. серпня. — **Німецький цісар, Вільгельм, вислав телеграму, в якій дякує гетьманови України, генералови Скоропадському, за виражене симпатії зі сторони українського народу і правительства з приводу замордованя ґен. Айхгорна,** як се доносять вісти з Берліна.

Телеграма кінчить ся отсими словами:

„Огидного злочину допустив ся підступний ворог супроти мого полевого маршалка. Наші вороги, які є рівночасно ворогами спокою і ладу на Україні, у своїй безсовісности не страхають ся і найгірших способів, щоби лише заїйснити свої лихі пляни. Маю надію, що убийників і їх помічників постигне заслужена кара".

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВІСТКУ, ЩО АВСТРІЯ НЕ ХОЧЕ ПОТВЕРДИТИ МИР З УКРАЇНОЮ.

Також заперечують, що австрійський архикнязь мав би заняти місце Скоропадського.

ПАРИЖ, 2. серпня. — **Німецька часопись „Норддайтше Альґемайне Цайтунґ",** як се доносить телеґрама з Берна, **оголосила рішуче заперечене поголоски, що австрійський архикнязь Вільгельм** (син Карла Стефана) **має стати на місце Скоропадського гетьманом України.** Часопись заявляє, що ся поголоска є без найменьшої підстави.

Деякі часописи доносять, **що в добре поінформованих австрійських кругах нема жадної вістки, неначе би Австрія відмовила ся потвердити мировий договір з Україною.**

Терористична кампанія проти Німців.

ЛОНДОН, 3. серпня. — **Терористична кампанія проти Німців, ведена російськими соціялістами-революціонерами з лівиці, обіймає також експльозію в Києві, в якій згинуло 700 німецьких жовнірів,** як се доносить Кореспондент „Дейли Мейл" на підставі оповіданя одного визначного члена сеї партії.

Згаданий соціяліст-революціонер заявив, що доси було 60 головних протинімецьких виступів. До таких належить між иншими висаджене фабрики амуніції в Одесі, Харкові і в инших містах на Україні.

„В найблизшій будучности треба надіяти ся ще важнійших подій. Соціялісти-революціонери є приготовані вести боротьбу проти Німеччини аж до послідного чоловіка", як се поінформовано кореспондента.

Ворохобню можна було давно предвидіти.

СТОКГОЛЬМ, 2. серпня. — Відносини на Україні перед замордованем німецького команданта, ґен. Айхгорна, були того рода, що можна було надіяти ся вибуху ворохобні, судячи після оповідань Зети Геґлюнда, провідника шведських крайніх соціялістів, поданого в „Політікен" в Копенгаґен.

Геґлюнд, який мав інтервю про відносини на Україні ще перед замордованем ґен. Айхгорна, якраз щойно повернув з довшого побуту в Росії. Своє оповідане опирає він головно на розмовах, які він мав з Москалями з України. Вони заявляли, що Німці „живуть там як в малім пеклі", що підїздова боротьба щораз більше поширюєть ся, що щодня приходить до битв, в яких богато людий падає жертвами та що лучали ся битви, які тривали й по кілька днів.

В одній околиці на Україні селяни мали армію в силі яких 25.000 людий, оповідає Геґлюнд. Сї люди ненавидять Німців і ожидають лише відповідної хвилї до розпочатя ворожих кроків. Селяни палять своє збіже і нищуть свою худобу, та поступають також з прочим своїм майном, щоби лише воно не дістало ся в руки Німців.

Дальше оповідають вони, що австрійські війска ворогують з Німцями та що вони доставляли селянам оружа, включаючи гармати.

Особи, які інформували Геґлюнда, висказували переконане, що дотеперішні заворушеня є лише вступом до великої ворохобні підчас жнив, коли то селяни будуть уживати всіх способів, щоби лише збіже не дістало ся в руки Німців.

Участь православного духовенства в заворушенях.

АМСТЕРДАМ, 4. серпня. — В одним з артикулів, поміщених в „Кельніше Цайтунґ", говорить ся, що заворушеня серед селян на Україні тривають дальше помимо того, що війска гетьмана, які мають також поміч зі сторони війск німецьких, старають ся їх здавити. Вісти доносять, що немалу ролю відгриває тут духовенство, яке бере чинну участь в народних заворушенях.

Причиною, що духовенство почало вмішувати ся і брати чинну участь у військовій інтервенції, було головно те, що австро-німецькі власти робили зусиля зовсім відділити українську церкву від православної і злучити її з церквою унійтською (грецько-католицькою), до якої належать майже всі Українці, жиючі в Австро-Угорщині. Унійтська церква є в злуці з Римом. В сей спосіб Австрія надієть ся довести до цілковитого відокремленя України від Великоросії.

В справі воєнної акції на Україні ще не порішено.

АМСТЕРДАМ, 3. серпня. — „Берлінер Пост" підносить, що Німці в Росії ледви можуть удержати ся, і пише дальше отсе:

„Ми починаємо сумнївати ся, чи ми взагалі щонебудь скористали з мира з Росією і Україною".

Півурядові часописи підносять, що замордоване ґен. Айхгорна завинили алиянти, в яких інтересі лежить викликане в Росії анархії, підчас коли Німеччина хотіла би привернути лад. **Чи проти України буде переведена воєнна акція, то сеї справи покищо не порішено.**

Берлінські політичні круги є, як знаєть ся, всі одної гадки, що щось треба конче зробити, але вони не згодили ся ще щодо кроків, які мають бути переведені.

Німці висилають тайну поліцію.

ЦІРІХ (Швайцарія), 2. серпня. — **Німецьке правительство вислало до Варшави кількасот агентів тайної поліції, де вони одержать інструкції перед відїздом на Україну. Вони мають становити завязок для утвореня української тайної поліції.**

Убийник Айхгорна був моряком перед революцією.

ЛОНДОН, 3. серпня. — **Донский або Донцов, убийник німецького команданта на Україні, ґен. Айхгорна, був перед революцією моряком, як се доносять нині тут одержані вісти. Він був свого часу делеґатом моряків з Кронштаду і стояв в** [illegible]

сильній опозиції супроти Керенського.

По заключеню мира в Берестю Литовськім крайні соціялісти революціонери, які були йому сильно противні, рішили поборювати Німців при помочи терору.

Кореспондент агенції „Ексченадж Телеграф Ко." доносить, що убийник німецького амбасадора, гр. Мірбаха, утік з Росії за границю.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Пристань Архангельск закрита.

АМСТЕРДАМ, 2. серпня. — Урядовий звіт, одержаний з Москви, доносить, що пристань Архангельск буде через два тижні закрита з військових причин.

Ворохобня в Архангельску проти большевиків.

СТОКГОЛЬМ, 3. серпня. — **В Архангельску, найважнійшій пристани російській над Північним океаном, прийшло до революції проти правительства большевиків і революційні елементи перейшли на сторону алиянтів,** як се доносить нинішна телеграма з Кандаласки.

Большевицька залога мала утечи з міста.

Німеччина зажадала острого покараня співвинних.

ЛОНДОН, 2. серпня. — Др. Карло Гельферіх, новоіменований німецький амбасадор в Москві, вислав до савітського правительства ноту, в якій взиває, щоби воно видало зарядженя в справі вишуканя і строгого укараня осіб, які були співвинними в замордованю німецького посла і команданта, як се доносить кореспондент „Ексченндж Телеграф Ко." з Ціріху.

Німецький посол зажадав дальше, як говорить про се зміст ноти, щоби російське правительство постарало ся „знищити гнїзда протинімецьких інтриг в Москві і Петрограді".

Большевики видали приказ увязнити Максима Ґоркого.

ЛОНДОН, 2. серпня. — Слідча комісія савітського правительства видала приказ увязнити російського письменника і революціонера, Максима Ґоркого.

Петроградський кореспондент часописи „Дейли Експрес" доносить, що орган Ґоркого вже від довшого часу постійно закритий.

(Повисша телеграма вказує, що давнійша вістка про смерть Максима Ґоркого була неправдива).

В Туркестані ворохобня проти большевиків.

БАЗЕЛЕЯ (Швайцарія), 2. серпня. — **В Туркестані мала вибухнути ворохобня проти правительства большевиків, як се** доносять вісти, які надходять з української [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		в місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

ПОЛЬСЬКІ ПЛЯНИ.

Ріжні народи мають свої пляни. Пляни поневолених народів звичайно стремлять до того, аби освободити ся з неволі. Їх цілі є — свобідні національні держави. І так: Українці хотять свобідної української держави; Білорусини — білоруської; Литовці — литовської; Серби — сербської; Чехи — чеської і т. д.

Поляки належать також до поневолених народів, але вони є „екстра". Вони не хотять того, що другі народи, а мають цілком инші свої домагання. Свобідна Польща в національних границях їм ніяк не подобаєть ся. Вони хотіли би, так як Німці, аби їх „культура" панувала над другими народами і длятого хотіли би конче такої Польщі, до якої би належали не тільки Поляки, але й инші народи, над якими вони могли би панувати.

Розумієть ся, вони хотіли би, аби та Польща була як найбільша, щоби в ній було як найбільше поневолених народів, однак не маючи занадто великих надій на сповнене своїх мрій, вони щораз то спускають потрохи зі своїх претенсій. Як порівнати теперішні польські претенсії з тими, які були ще з початком війни, то теперішні вже вийдуть досить скромні. Однак всетаки в них ще є захланність на чуже добро; охота поневолити других. Про те, аби Поляки могли жити у своїй національній державі, без жадних поневолених народів, польському „патріотови" навіть не говорить. Він того не розуміє. Він все почікаєть ся і пригадає собі польську „культуру" і на ділі не може зрозуміти, як би то могла бути така Польща, де не було би других народів поневолених. Ніяк не зрозуміє, так та нещаслива історична небіжка Польща забила йому баки.

Длятого польські „патріоти" чи політики, як спускають зі своєї давної програми то, кажуть, роблять „офяру", себто жертву.

Старокраєві газети доносять, що дня 9-го червня с. р. відбув ся в Кракові зізд польських послів, в якім взяв участь також президент польського міністерства з Варшави, Ян Стечковскі (він перед війною був директором галицького банку у Львові). На тім зізді зроблено „офяру" зі старої історичної Польщі, але всетаки ще поставлено такі домагання:

1. Ненарушимість території „польського королівства".
2. Зречене німецких плянів щодо влучення части польських земель до Німеччини — для виривання границь на заході і півночи.
3. Полагоджене справи Холмщини після бажань і „прав" Поляків.
4. Неділимість Галичини.

З тих чотирох домагань лише друге є справедливе, а всі прочі є несправедливі.

Перше домагане є передівсім звернене проти Литви. Як звісно, більше ніж 3 четвертини сувальської губернії, яка більше ніж 100 літ належала до „польського королівства", є чисто литовські і справедливість вимагає, аби сей простір був злучений з Литвою.

Трете домагане звернене проти української Холмщини, яку Поляки хотіли на силу задержати при Польщі, хоч вона є корінно українська.

Четверте домагане про „неділимість" Галичини се також польський замах на права українського народу в Галичині. Тільки український нарід в Галичині має право рішати про себе, а не панове Поляки. „Неділимість", впрочім, се пуста, а притім тут і смішна фраза, бо є чистим розбоєм ділити нарід по те тільки, аби задержати „неділимість" краю. Тепер народи стремлять до злуки і краєві границі не грають жадної ролі. Українці хотять бути злучені всі в одній державі, а таксамо мусять поступати і Поляки, коли хотять мати приятелів на місце дотеперішних ворогів. Всіх своїх плянів опановувати других народів вони мусять зречи ся, хоч би яку велику „офяру" мусїли принести і біль перебути.

Нюйорська польська газета „Телеграм Цодзєнни" дістала якусь допись зі старого краю, де говорить ся, що нібито вже є такі Поляки, що думають зречи ся трохи своїх плянів, а панувати вже тільки над Білорусию, та що нібн є такі Українці, що таку польську політику підпирають.

Ми в се не віримо, аби були такі Українці, що готові згодитись на польську неволю в Білоруси, але се, що є між польськими політиками і трохи отверезіня щодо панованя на чужих землях, було би корисне, розуміють ся тоді, як би се отверезіне обіймило ширші круги польскої суспільности. Тоді вже лекше буде Полякам зречи ся також і претенсій до панованя на Білоруси. Білоруський нарід має таксамо право до свободи як і польський і ми певні, що Українці стануть по стороні Білорусинів, а не польських політиків.

Лише дійсність, дійсність, яка покаже Полякам що народи, які вони мали охоту поневолити, вже вільні і сильні, навчить їх скромности, демократизму і правдивого польського патріотизму.

ДОРОЖНЯ І ГАЗЕТИ.

Теперішна дорожня і брак робучих рук в Злучених Державах даєть ся сильно відчувати газетам. Не досить, що все дорожіє, але часом навіть годі дістати потрібних матеріялів до друкарень.

Через те богато газет паде, перестає виходити, а богато знова лучить ся з другими. Одна американська газета подає обчислене, що протягом першого року війни Злучених Держав понад 1000 (тисячу) газет в сім краю перестало виходити, а до 500 газет злучило ся з другими часописями, значить — за один рік число газет зменьшило ся о півтора тисячі.

Однак на тім не конець; число газет упадає дальше. Се доторкає не лише американські газети (в англійській мові), але також і чужинецькі або „форенерські", в ріжних мовах.

Проти сеї біди радять собі ті газети, що ще доси удержались, підвисшенем передплати і якось поконую видержують.

Сю біду відчувають таксамо як і другі газети, також і часописи українські. І їм щораз тяжше видержати теперішні кошти, які не зменьшують ся, а збільшують ся.

НА ПОЛІТИЧНІ ТЕМИ.

В справі порозуміня між Славянами.

Хто читав драму Горкого п. з. „Міщани", то памятає, що найтрагічнійшим моментом в ній є сей, коли діти покидають родичів та розходить ся в сьвіт. Одна родина; все так вже навикло до себе, зжило ся, аж тут нараз... Але ба, розійшли ся. А розійшли ся, бо розходились їх інтереси.

Припустім тепер на хвильку, що найшов ся якийсь другий письменник, котрий хотів написати другу драму про дальше житє осіб з драми Горкого. І припустім, що в тій новій драмі розєднані мали бути погоджені та знова жити разом. Родичі віднивають ся до дітей з жалем і розпукою і вони вертають ся. Але чи на довго?

Одного красного ранку будить ся всі особи сеї драми і видить, що властиво нічого не змінило ся; що їх „надуто" і вони знова хотять розійти ся. Але нараз на сцену входить батько і каже: „Я цілу ніч не спав, а думав і видумав досьвіта спільний інтерес для нас всіх, який спонукає нас жити разом!" Рада в раду, всі переконались, що старий має рацію і згодились, по доброму, в інтересі усіх і кождого зосібна — остатись і жити разом. На тім, скажім, та друга драма вже кінчить ся.

• • •

Се, що Горкий сказав у своїй драмі, якраз пасує до остатних подій в Росії. Народи Росії бачать, що нема їм спільного інтересу жити разом і розходять ся. Се одна драма.

Друга драма була би, як би хто ті народи кликав в імя якогось красного гасла вернутись і жити знова в купі, однак потім вони наново хотіли би розходитись, але найшлись би такі економісти і соціольоги, котрі би виказали їм, що є для них інтерес і рація жити разом, та як би той інтерес їх задержав у новій спілці.

Приклад з першою драмою є до теперішньої дійсности, а з другою до — одної з можливостий на будуче у відношеню до народів давної Росії. Перший вже пасує тепер, а другий пасував би тоді, як би дальші події розвивались у згаданий спосіб.

• • •

Візьмім тепер для такогосамого прикладу всі народи славянські.

Коли глянемо до історії тисячу літ взад, то славянські народи вже були розмашерували ся по східній і середній Европі. Протягом сеї тисячки літ аж до нині вони ніколи всі не сходились разом. Як сходились декотрі, то більше з оружем між з братерською долонею; а як і лучились коли до купи, то жили звичайно у страшній ворожнечі, а не у приязни.

Яка сьому причина?

Причина дуже проста: Народи витворились після окремих інтересів; розійшли ся після окремих інтересів, а як часом лучились, то мимо суперечних інтересів, як наприклад насильна злука України з Польщею на основі так званої „люблинської унії" з 1569 р., коли польська шляхта самовільно влучила Україну до Польщі „на віки". В иншім случаю, як наприклад в переяславськім договорі, Славяни Українці злучили ся вправді добровільно зі Славянами Москалями, однак як Хмельницький воював проти Славян Поляків з економічних причин (українська демократія проти польської шляхти), таксамо для тогосамого економічного інтересу він злучив ся зі Славянами Москалями — проти Славян Поляків.

Ідім дальше. Що потім робили Славяни? Отже: Москалі давили Українців і Білорусинів; Поляки давили Українців, Чехи гризли ся з Поляками, Болгари зі Сербами.

Значить, не було єднання, тільки боротьба; боротьба з економічних причин, — боротьба для економічних інтересів.

Але може хто скаже: А ось Росія підносила клич всеславянський; боронила Славян из Балкан; визволила їх з турецької неволі!

На се можна відповісти словами визначного московського економіста, Петра Струве, котрий каже, що балканських Славян не визволило російське військо, але українські селяни, хліборобі. Се пояснити треба так: Українські селяни мали стільки пшениці, що вона могла йти на продаж за границю. Торговельним шляхом для сеї пшениці є Чорне море. Значить — се Чорне море потрібне для торговлі українського селянина. І дійсно, со торговля щораз більше опановувала Чорне море і стреміла до того, аби виперти відтам турецьке панованє, через те, що турецька торговля якраз слаба не мала підстави домагатись того права до Чорного моря що українська. Наслідком того українська торговля стреміла до розбиття Туреччини, а що се було найлекше через визволене балканських народів, отже-українська торговля дала їм свободу; ослабила Туреччину на Чорнім морі; здобула перевагу, а тепер хотіла цілком там запанувати. Инша річ, що керманичі були московські з Петрограду, та що Московщина тягнула зиски, але самий продукт був український і на ділі той продукт здобував собі свобідний торговельний шлях.

Отже справа ясна, що і тут не грала ролі жадна славянська ідея, але економічний інтерес одного народу, що случайно сходив ся з інтересом других народів (впрочім, не лише славянських, бо ходило рівно і о Греків та Румунів).

• • •

Та ідім ще дальше. Чи не виринала опісля ідея славянська? Чому ні, виринала, а підносило її передівсім самодержавне російське правительство. Чому-ж се правительство тюрми народів голосило сю ідею? Також тільки з інтересу, — з інтересу російської держави. Я вже сказав про справу славянську на Балкані; остаєть ся ще справа „всеславянської пропаганди" серед Українців в Австрії. Звісно, що російське правительство не з любови до Українців голосило „всеславянство" в Галичині, на Буковині та на угорській Руси. Про се не треба, впрочім, нікого переконувати. Але мало вона в тім російський державний інтерес. В будові великої Росії, опертої на переказі „одного 125-міліонового народу", стояли на перепоні австрійські Українці, котрі плекали українську національну культуру; оберігали відмінну від російської свою національну церкве-католицьку церкві, — одним словом: приготовляли розбите „одного" народу і держави, опертої на тій „єдности". Отже, чи не була се оборона інтересів великої російської держави, оборона її економічних інтересів, які тоді були інтересами особливо московської панучої верстви?

Коли пригадаємо „Кирило-Методіївське Братство", заложене Костомаровом, Кулішем і Шевченком, то мусимо сказати, що доля сього братства якраз потверджує се, що сказано висше. Розуміють ся, що почин братчиків був ласне ідейним протестом проти політики інтересів тих, що мали в руках своїх силу та керували нею проти інтересів слабших.

Візьмім славянофільство чеське, „славянофільство" вшехполяка Романа Дмовского, або й на остаток Сербів, Хорватів, та Словінців (вони вважають себе за один нарід) — виходить також, не з якоїсь славянської расової любови, або славянського почуття спільности, — але з того, що їх тисне на заході сильний противник не-Славянин, Німець, отже вся „антідотум" проти сього висувають „всеславянство", мимо того, що — як вже сказав — тісамі Славяни Чехи ідуть ся зі Славянами Поляками, а Славяни Серби гризуть ся зі Славянами Болгарами.

В одним випадку „славянський" інтерес вимагає гризтись, а в другім любитись.

Отже є: — Славянська незгода і рівночасно пропоноване славянська любов. Як інтерес вимагає.

• • •

Любов є річ красна, а може і найкрасша, але по любовній кореспонденції звичайно милий питає ся у своєї милої, кільком вона має волів, або долярів, а вона його випитує ся не про поле і коні, то про „джаб" та автомобіль.

Тому то, коли я почув про любовну розмову між Славянами, яка була в Шікаго, Ілл., дня 30-го мая с. р., а потім про переписку між залюбленими з Шікаго до Вашінгтону, а відтам до Скрентону, то я чекав на воли і коні (не для себе), але доси не діждав ся. А тимчасом любовні листи вже вянуть, хоч осінь ще далеко.

Однак мимо того я сю квестію хочу таки порушити і хочу спровадити її від самих ідейних кличів на шлях реальної політики, яка все мусить опиратись на інтересах тих громад чи народів, що їх голосить.

З усього доси сказаного бачимо, що 1000 літ між Славянами немає згоди, та що з незгоди вони розійшли ся. Але з того ще не виходить, що згоди не потрібно. Противно, згоди може навіть більше потрібно ніж незгоди.

Длятого люди добрі не можуть мати нічо проти того, як би наприклад хто хотів одним махом зробити конець 1000-літній распрі славянській. Нехай би раз погодились! Нехай би зачали нову драму!

І вони, без сумніву, могли би погодитись, як би могли найти до того підставу. Поневолені народи — своя річ; малі народи — своя річ; Славяни — теж своя річ, але як має бути „агрімент", то треба так як в контракті купна-продажі; або як в мировім договорі; або як в міждержавнім союзі: взаїмні інтереси — на першім місци, а взаїмна любов купуючого і продаючого, або заключаючих договір чи міждержавний союз — се друга річ, се: для прикраси, для декорації.

Длятого як Славяни хотять піднести прапор славянської єдности, братерства і порозуміня, — то наперед мусять собі взаїмно сказати, на якій підставі вони хотять сю ціль осягнути; мусять собі взаїмно виказати свій взаїмний інтерес в такій політиці, а потім приступати до діла.

Розуміють ся, що перша річ — братись до такого діла Славянам на місци, в Европі, однак як би до сього діла почин імміграція славянська в Америці, то також не амінь. Як справа добра, то вона добра усюди.

Ходить тільки о те — як я усе повторяю — аби ті славянські народи могли найти спільний інтерес для такого спільного порозуміня, такаямо як 1000 літ находили інтерес для взаїмного непорозуміня і боротьби.

Як знайдуть, порозуміне легке. І тоді зачнеть ся друга славянська драма, драма спільного чи згідного життя славянських народів.

Про теперішні інтереси славянських народів, про їх взаємини, а особливо про інтереси і взаємини народу українського, та про вигляди славянської чи всеславянської політики на будуче — напишу на другий раз.

Володимр. Б. Лотоцький.

ПЕВНИЙ ШЛЯХ.

Минув темний, грішний час коли чоловік „чорної кістки" не мав права і думати стати в рівні з кимсь-то другим, „урожденним" від другої, иншої породи. Більш року, як упорядковане житем народу перейшло до нього самого.

Здаєть ся, кождий повинен був зрозуміти, що до важної справи будовання нового життя треба було брати ся спільно й уміло, мобілізуючи для сього всьо найсильнійше обєднаної демократії.

Завше буває, що чи окрема людина чи організація, взявши на себе якийсь дуже трудний новий обовязок, з початку блукає і робить помилки, аж поки до здійсненя завданя не знайде певного шляху.

Тепер, з огляду на всі події народу від часу одержаня прав на утворене свого життя, бачимо деякі помилки.

Вперше, обєднавшись усі взялись за будівлю красшого життя, алеж коли почали утворяти се, то пляну, по якім можна було би провадити працю так, щоб вона усіх задовольняла, — якраз і не знайшлось. Почали будувати одну будову по всім плянам заразом, які тільки були у кождої ріжної партії, і добудувались до взаїмного незрозуміня; виходило, будували вавилонську вежу і, замісць здобути зрозумілої всім мови, розколювались на ріжні партії для окремої праці, а житєва праця вимагала навпаки згоди. Головні діячі демократичних груп почали між собою ворогувати, оголошуючи анатему одна братська група другій.

Зробилось те, що нарід, в більшости не зорганізований, не діждавшись здійсненя в житю якихось солідних начал, почав нервуватись, переставав вірити в здійснене проводирями партій чогось красшого, виходив на улицю дезорганізованою юрбою, з обривками ріжних кличів в голові і легко підпадав волі першого мітінгового півня, иноді неділового, а то й нечесного субєкта, та сліпо слідкував за сими проводирями в тім разі, коли вони вели його у провалє, або непроходимий ліс.

Дуже сумно дивитись на юрбу, коли вона йде по певним шляху; а коли се юрба, примушена до чогось фатального, та шией другого за собою тягне, — тут уже й страшно.

В сучаснім житю се дійсність сприйнена низкою помилок.

Великі і фатальні лиха дав народови протяг революції, і пора-б уже, здаєть ся, знайти до упорядкованя власного життя певний шлях.

Дано такий приклад: Візьмемо чоловіка хоч би такого, котрий природою наділений дужим розумом, але до котрого не доторкнулись ні солідна освіта, ні широка життєва свідомість — що він собою є яко працьовник по утвореню нового життя? Здоровий розум, безумовно, може бути дуже корисним для загальної праці, алеж коли? Тоді, коли дати йому ініціятиву; а для того, щоб зродила ся якась ініціятива, то треба навіть не тільки здорового розуму, а до сього ще й освіту та житєве знає. Коли зважити се, то здоровий розум нам підкаже, що всі великі утвореня можливі тільки в обєднаню на якімсь однім гаслі, в одну компактну масу, всіх творчих сил, з одним, зрозумілим для всіх язиком. Геть анатемство! Усунути межі, котрі заковують чоловічий ум в кількох програмових умов, бо сі обмежуваня невпинно розмонтують широкий і діловий організм в окремі гуртки (кружковщину), чого треба найбільше боятись ся, коли не бажати розладу.

Може сей плин якійнебудь реально обчеркненій державі й не подобаєть ся; може й народови бажаєть ся і потрібно виходити на улицю для взаїмного винищуваня; алеж для нової, народившої ся держави, як українська, сей плин до часу, а особливо для українського громадиньства, мешкаючого поза межами України.

Нам, Українцям Далекого Сходу, не маючим безпосереднього звязку з Україною, де кується ся нова державність, треба зрозуміти, чи ми можемо тут виробити якусь форму влади і запропонувати її Україні? Безумовно не можемо. Ми мусимо, навпаки, згодити ся з тою формою, яка виробить ся і здійснить ся на самій Україні. А коли се так (а що се так — нічого й казати), то нам не до річи розбивати ся на якісь політичні партії, а жити того, щоби бути не партією, а національною групою, і стреміти до повного обєднаня всіх Українців до одної купи і, в першу чергу, взяти ся до вихованя своїх дітий в рідній осьвіті і в дусі любови до своєї, близької всім нам батьківщини, рідної України.

Се і є той дійсно певний шлях, на котрий ми, Українці, повинні ступити.

Ант. Радіонов.

(„Засів", ч. 21, з 16. червня 1918).

Ю. Будяк.

НА ВЕСНІ,

Весною, далеко від гори землі,
Під небом несли ся стрункі журавлі,
Несли ся і радо кричали —
То весну вони величали.
Їх крик гордовито під небом лунав,
Я з ними на волю полинуть бажав,
До них повертав ся з мольбою:
Возьміть і мене ви з собою!..
В небесній блакиті несли ся вони,
Безмежної волі крилаті сини,
І в морю блакиті тонули —
Гіркого благаня не чули...
А хоч би й почули, — хиба-б узяли?
Хиба-б вони волю рабови дали?
В просторі, де воля гуляє,
Пригноблений місця не має...
Закутий в страждання сумної землі,
Я заздро дивлю ся на ті журавлі,
Дивлю ся на небо з журбою,
Як боркана птиця весною...

Марко Сиротин.

ЧУЖИНА.

Як неприхітна сторона,
Яка вона сумна, сумна...
Пісні й акорди тихі, глухі,
Слова і тони тутки чужі...

СПРАВУ ГАЛИЧИНИ ПОРІШАТЬ НІМЕЦЬКІ І АВСТРІЙСЬКІ МІНІСТРИ.

("True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Граф Чернін, бувший австро-угорський міністер заграничних справ, забираючи слово в дискусії висшої палати парляменту (на початку теперішної сесії) над галицькою справою, сказав, що галицьку справу не буде вже рішати парлямент, лише Відень і Берлін.

„Наша заграничина політика, — говорив Чернін — дякувати Богу, йшла німецьким ходом. Знова домашна політика, яка стоїть в порозуміню із заграничною, мусить йти після бажаня більшости, яка природно є німецькою. Лише виділене Галичини зі складу австрійських країв може зробити рішучий крок вперед. Захитана домашна політика позбавляє Австрію відпорної сили і додає охоти її ворогам, які явно стремлять до викликаня революції в державі. Я не вірю вже в австрійсько-польську розвязку польського питаня. Австрійські Поляки і австрійські Українці ще до нині не прийшли в галицькій справі до ніякого порозуміня між собою. Обі сторони навіть не думають про порозуміне. Гді також, аби галицьку справу рішив тепер парлямент. Порішить її Берлін і Відень".

СІЧОВА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Заходом Тимчасового Січового Комітету скликано перший січовий зізд на день 11 падолиста 1916 року до Ню Йорку, Н. Й.

Майже з усіх закутин Америки зїхались представителі українських організацій і товариств і заснували Січову Організацію Українців у Злучених Державах.

Після січових звичаїв вибрано січову старшину як слідує:

Отаманом — М. Рибака, з Філядельфії, Па.

Кошовим — В. Сербая, з Алентавн, Па.

Осаулом — П. Задорецького, з Ню Йорку.

Писарями — Л. Стахурського, з Джерзи Сіти, Н. Дж., і — В. Коваля, з Філядельфії, Па.

Сим людям поручено провід у Січовій Організації. Вони прилюдно прирекли на свою честь, що скорше згинуть, чим уступлять від наложених на них обовязків, які з охотою на себе взяли. З тої завзятости і широї постанови молодих юнаків, можна було заключати, що нема на сьвіті сили, яка би могла спинити наших Січовиків в роботі на січовій ниві. І з радостию та вдоволенем розїхались делегати зі сьвятим переконанем і кріпкою вірою, що ось-ось заграє січова сурма, що знесесь малиновий прапор вгору, заблиснуть топірці, а з тим разом наша нещасна молодіж пробудить ся з просоня до красного життя та начнесь муравлина праця на січовім поли по Америці.

І уплинуло від заснованя Січової Організації майже два роки. Мало що осталось з тих, що прирекли присягою бути вірними січовій справі. Та мимо всяких перешкод зі сторони своїх і чужих (бо річ звісна, що не всякому Січова Організація до вподоби) січовий рув в Америці не згинув, противно останними хвилями почав оказувати більше життя ніж колинебудь.

До нині приступили до Січової Організації слідуючі Січи, яко відділи:

Ч. 1. Січ ім. Богдана Хмельницького в Ню Йорку, Н. Й.; ч. 2. Січ ім. Петра Дорошенка в Алентавн, Па.; ч. 3. Січ ім. Івана Мазепи в Джерзи Сіти, Н. Дж.; ч. 4. Січ ім. Павла Полуботка у Філядельфії, Па.; ч. 5. Січ ім. Петра Сагайдачного в Бріджпорт, Конн.; ч. 6. Січ ім. Михайла Павлика в Байон, Н. Дж.; ч. 7. Січ ім. Миколи Залізняка в Бруклині, Н. Й.; ч. 8. Січ ім. Івана Франка в Бервік, Па.; ч. 9. Січ ім. Івана Самійловича в Манчестер, Н. Г.; ч. 10. Січ ім. Тараса Шевченка в Когус, Н. Й.; ч. 11. Січ ім. Михайла Драгоманова в Ансонії, Конн.; ч. 12. Січ ім. Петра Могили в Мекінтайр, Па.; ч. 14. Січ ім. Івана Гонти в Ню Брітен, Конн.

(„Січові Вісти").

Звичайний розум є незвичайним богатством.

Золота корона не здержить болю голови.

САМОЛЮБСТВО.

Все, що велике, піднесле, чисте і благородне; що тривале і пожиточне; що, як сонце, житє дає і до житя будить — має початок в любови. Чоловік, щоби ділав, прямував до совершенства, підносив руки і гадки високо, щоби прощав, боров ся і побіджав, мусить любити, бо инакше буде лише рівнодушним еством, чинною машиною. Як ріжні відмінні характери, ціхи індивідуальні і бажаня, так і любов, що є житєм житя, має тисячні відтінки, блески і висші або низші ідеали. Одні люди люблять красу, другі працю. Одним серце прилягло до природи і вони напоюють свої уста вічнотривалим нектаром вражінь, инші поглубились в минувшости, а для тих старі спомини і кроніки збутвілі, є може дорозші ніж щастє родинне, бо нераз навіть не мають часу подумати про сотворене власного гнізда. Сі віддали серце людству, болїють над його недолею або упадком і мріють про ту щасливу хвилю, в якій преціпь колись так буде, що злочини або проступки щезнуть зовсім, а справедливість і чеснота обіймуть великі ряди людий. Тамті знова послухали слави і гонять за нею, а в тій дорозі нераз кровавлять собі долоні і розминають ся зі щастєм. В цілім великім поході народів, кляс і верств суспільности — всюди доглянемо, що любов становить дійсно підвалину житя духового, взнесеного понад уровень бажань низких, бездушних. Чим більший ідеал нашою любовю обнятий, тим ділане нашої любови сильнійше і доносліййше.

Одна лише любов є зла, є фальшом, є смертию моральною — любов самого себе. І дійсно, та одна любов щастя не дає, щастя не приносить і є пятном, а не окрасою духа. А коли днесь, серед панованя матеріялізму, реалізму і гашеня мрій, висших ідеалів, людство жалієсь і терпить, то причиною того брак великої любови до загалу, або пановане самолюбства. Хто себе любить, хто має серце самолюбне, той не є вже здібний до принимання вражінь піднеслих, до любови висших цілий.

Слези бідака, розпука нещасливого, упадок моральний товариша, кличі, взиваючі до діла і жертв для загалу, — чим те все є для самолюба? І здаєть ся нераз, що з многих моральних недуг людства нема шкідливійшої і страшнійшої над ту зимну, байдужну ледовату любов себе самого; а зпоміж многих хиб нема хиба такої, яка би більше причинялась до недолі, сліз і терпінь братів, ніж егоїзм. Самолюбство нівечить все те, що любов сотворює; бурить, що єдність підносить; розлучує, що милосерність споює, і тручає на діл те, що для люблячих серць летить високо. Хто себе любить, є як памятник ледовий, від якого всі відходять, бо чують зимно здалека. **Хто всіх любить, є як сонце, яке несе сьвітло, тепло і житє.** Бо любов других має таку силу, що хоч би здавало ся, що вже щастя цілком нема на сьвіті, сумнів і байдужність не ввійдуть до душі. Чоловік стає щасливим через щастє тих, яких любить, і ніколи наше власне самолюбне щастє тому почуваню щасливости улюбленя других не дорівнає. Адже днесь як сильно байдужність на слези і недолю людську розширилась, а самолюбство, як стораменна галапасна ростина, кинулась по серцях наших.

Днесь власне змисловість і поводжене то головні цілі і мотори житя, отже в наслідок того щораз меньше милосердя, солідарности, запертя і посьвяченя, а з тимсамим чиж не гаснуть сьвітла на небесах? Коли-ж ся заразлива слабість духа уділюєть ся всім, коли щораз більше одиниць дасть ся оповити самолюбству так, що після поривів серця ділати не можуть — то ми, жінки, повинні чувати над тим, аби така любов, яка є фальшом і смертию моральною, до нас і домів наших не діставалась.

Треба любити других і вчити любити приміром. Поза кругом свого щастя треба бачити і бажаня щастя других; поза рамою повинностий наших супроти родини треба почислити і ті повинности, які ми маємо супроти цілого людства. Поза тими, яких любимо, то є нашими рідними братами, сестрами і батьками, що розуміють нас, а ми їх, треба любити і тих, що стоять від нас дуже далеко, що упали, зблудили, що є бідні і темні, що мають долоні трудящі і одіж витерту, а яких так много, так много!

Чиж то трудно? Чиж любов вимагає так много жертв? Не біймо ся, бо коли серце наше окоронимо від самолюбства, а збогатимо ся в любов велику для братів — станемо ся через те здібними до таких многих діл, які хоч великі, видадуть ся нам легкі і дрібні. Бо любов братів має велику силу і жар невисказаний, коли противно, егоїзм спроваджує слабість моральну і затемнює сьвіт гарних вражінь або поривів. Нехай мати виховає сина так, аби він, будучи дитиною, понад свої забавки і коники бачив бідного, що потребує підмоги, і почув бажанє уділеня її, то і пізнійше самолюбство приступу до него не найде, а слеза других не буде для него байдужною.

Нехай в родиннім кружку учать ся діти під оком матери пошановани людий, хоч би найбіднійших, а не окажуть ніколи погорди для тих, які тяжко на хліб заробляють. Нехай в щоденній молитві дитина, коли молить ся о здоровлє і щастє родичів, братів і сестер, найде місце і тихе зітхнене за тих, які є голодні, темні і бідні. Адже Бог таких просьб не відкине, а дитині дасть на дорогу житя велику любов других — не себе.

У вихованю тисяч дрібних і невидимих точок складаєть ся на вироблене благородности душі, як в матерії тисяч дрібних і тонких ниточок творить гарну, цьвітисту цілість. Не може ніхто сказати рішучо, що всіх середників до доброго вихованя ужив, бо часом може власне поминуло ся те, що здавало ся мало значучим, а було основою щастя.

Засів братньої любови — любови всіх, то підвалина, на якій можна будувати чудові будови. Без тої основи велика і гарна будівля вихованя і виобразуваня чоловіка стати ся може гробово зимним мешканем для многих людий. Цілі ряди, цілі натовпи ідуть і приходять, і ані їх слеза нічия не порушить, ані долоня благаюча не задержить. Спішать, гонять, пливуть кудись, як би їм трудно було на місци остати; а то все длятого, що ті люди не мають любови.

Без серця в грудях нема будучности, без улюбленя других нема ідеалу, без горячих бажань нема в житю скорійшого живчика. І що-ж значить жити, коли те житє марно минає? Той лише з нас є найбогатшим, хто серцем виріс найвисше і полюбив усіх і все, крім себе. Самолюбство не являєть ся в души чоловіка так нагло і несподівано, як хороба, яка є в організмі чоловіка, як чорна хмара на небі. Ні! Воно помалу запускає корінці, вкрадаєть ся до найтайнійших сховків серця і опановує думку по думці, чувство за чувством, аж вкінци здобуває чоловіка і зробить з него кістяк без серця.

Мати, що виховує діти, повинна осторожно чувати і слідити, чи ті корінці в серци не приймають ся; а при найменьшім обяві самолюбства тактовно сю хибу усувати. Не викорінить ся того легко, не знищить ся цілком, коли не буде головно приміру. Є особи, які думають, що найліпшим доказом любови ближного, а тимсамим запереченем самолюбства, є даваня милостині. І хоч милостиня є добра, і слези втирає, то не завсіди і не всюди вона вистарчає; часом може навіть строго скалічити, або і лінивство поширити. Любов других, любов благородна і сьвята, терпелива і лагідна, обявляєть ся в тисячних красках і примірах; солодка і тиха, повна житя і краси, а щастє дає і тим, яких любимо, і нам, які нею жиємо і недугу самолюбства нищимо.

Приложім отже долоню до серця і розслідім його житє; почислім наші діла, бажаня і примовани, і скажім, чи дійсно не панує серед нас самолюбство? Чи наші строї, забави, вільні хвилі, нудьга, нетерпеливість на малі невигоди житя, нарікання на злі часи і т. п., і т. п. — чи все те не дає доказу, що ми маємо любов в серци велику, горячу і сильну, але — любов самолюбну. О, колиб її не було!

Переклала з німецької мови
Маруся Слюсарська.

ПОЗІР, ЧЛЕНИ У. Н. ДОМУ В ДЖЕРЗИ СІТИ.

Місячні збори нашого Товариства відбудуть ся дня 8-го серпня (в четвер) о годині 8-ій вечером. Члени тов. „Січ", бр. св. Івана Хрестителя і тов. Клюбу Поступового мають явитись і зложити вступні декларації.

Ст. Костів, секр.

ПРОТОКОЛ

з засїданя голов. екз. комітету У. Н. Союза, котре відбуло ся дня 1. липня 1918 р. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд стр., Джерзи Н. Дж.

Засїданє отворив головний предсідатель К. Кирчів, згідно з приписами статута У. Н. С.

На засїданю були присутні: К. Кирчів, С. Ядловський, А. Савка, Ст. Милянович і В. Левчик.

По формальнім отвореню засїданя і по списаню присутних приступлено до порядку денного.

Головний предсідатель К. Кирчів заявив присутним головним урядникам, що з нинішним днем Ст. Милянович, котрий зістав вибраний більшостию голосів екзекутиви на місце уступившого головного рекордового секретаря М. Угорчака, обіймає до слідуючої конвенції уряд яко головний рекордовий секретар, урядник і тростіс, зі всіми правами і привілеями, які належать ся головному урядникови і тростісови.

Ст. Милянович, принимаючи до відома повисшу заяву головного предсідателя К. Кирчова, сказав: „Принимаю уряд і зазначую, що моя праця для добра організації буде, після змоги і моїх сил, іти безупинно як найліпшим шляхом, до якого стремлять і прочі панове урядники".

Відтак приступлено до провірени відповідий і заяв місцевих відділів в справі календаря для членів У. Н. С. на рік 1919.

З надісланих заяв місцевих відділів показало ся, що більшість відділів заявила ся за предложенем головного уряду, щоби кождий член У. Н. С. був обовязаний взяти календар У. Н. Союза на рік 1919 і щоби кождий член заплатив за висше згаданий календар 25 центів до головної каси не пізнійше, як 1. жовтня 1918 р. Гроші за календар мають зібрати місцеві урядники кождого відділу У. Н. Союза і разом з місячними вкладками в своїм часі заслати до головної канцелярії У. Н. Союза.

Подрібний вислід голосованя в справі календаря на рік 1919 представляєть ся так:

Відділи, котрі голосували і заявили ся, щоби кождий член був обовязаний платити за календар по 25 центів, є слідуючі: 1, 2, 5, 7, 10, 13, 16, 17, 23, 25, 26, 28, 31, 35, 38, 39, 40, 42, 46, 48, 49, 56, 57, 58, 62, 65, 67, 68, 69, 70, 75, 77, 78, 79, 81, 85, 87, 90, 92, 93, 98, 99, 100, 102, 103, 105, 108, 112, 113, 117, 123, 128, 129, 130, 131, 133, 137, 138, 141, 145, 147, 155, 162, 165, 170, 174, 175, 179, 180, 181, 192, 200, 206, 209, 210, 211, 213, 215, 217, 223, 224, 225, 230, 234, 238, 241, 245, 246, 247, 254, 255, 270, 276, 277, 278, 288, 290, 293, 295, 296, 303, 308, 315, 316, 318, 321, 324, 330, 334, 338, 342, 349, 350, 351, 357, 363, 364, 369, 370, 379, 384, 388, 392, 393, 396, 401.

Відділи, котрі заявили ся за тим, аби лиш такі члени брали календар, котрі схотять, і щоби заплатили за календар по 40 центів, є слідуючі: 3, 14, 15, 18, 27, 29, 50, 61, 80, 95, 97, 106, 107, 136, 153, 195, 220, 235, 258, 274, 300, 322, 355.

Внесли протести, що не годять ся ані на один проект ані на другий, слідуючі відділи: 22, 53, 64, 94, 111, 142, 149, 151, 202, 203, 205, 218, 221, 243, 248, 256, 263, 282, 291, 314, 371, 385, 400.

Щоби було по старому, як і перше, голосували слідуючі відділи: 21, 34, 44, 45, 74, 83, 91, 116.

Загальне зіставлене:

	Відділів
Щоби кождий член був зобовязаний взяти календар У. Н. С. і заплатив за него 25 центів, голосувало	126
Щоби лиш ті брали календар, котрі хотять, голосувало	23
Внесло протести	23
Щоби було по старому, як передше, голосувало	8
Разом голосувало	180
Не голосувало	104
Разом	284

По сім предсідатель К. Кирчів предложив на письмі просьбу Д. Андрейка, головного опікуна „Молодечого Союза", котра звучить як слідує:

Джерзи Сіти, Н. Дж., 22. червня 1918.

До Хвальної Екзекутиви У. Н. Союза, на руки предс. Вп. К. Кирчова.

Хвальна Екзекутиво!

Отсим прошу Хвальну Екзекутиву У. Н. Союза ласкаво підвисшити платню мені, яко головному опікунови Молодечого Союза, місячно з $25 значить на $35.

Сю просьбу аргументую сим:

1) Вам на послідній конвенції бела ... у ... делегатів, що платню головного опікуна Молод. Союза $30 місячно рішучо заявив; та полагодженє сеї справи оставлено для Екзекутиви У. Н. Союза.

2) Згадана платня тепер замала мені, коли і робота в Молод. Союзі завсіди побільшаєть (від нового року приступило звисше 600 членів), а й ... і ... мені що день то тяжші і дорожші.

3) Сама дойзда до офісу стоїть мене висше $5 місячно, не рахуючи втрати часу на їзду мало-що не 3 години денно.

4) Тої відвічальність мов не мала у такій роботі, і ся робота вимагає точности, безпроволочного виконаня, а й немало клопотів та неприємностий лучить ся з нею.

Резумуючи отсе повисше, маю повну надію, що Хвальна Екзекутива Українського Народного Союза, якій поручено опіку над Організацією, а тим і над її урядниками чи робітниками, возьме отсю мою просьбу ласкаво під розвагу, не позволить робітникови Організації понести кривду, хочби й на хосен тої Організації, — і згляду повисшу мою просьбу як найскорше прихильно полагодить.

З належним поважанєм,
ДМИТРО АНДРЕЙКО.

Над сею просьбою розвела ся ширша дискусія, в котрій всі присутні забирали слово. Відтак на поставлене і поперте внесене ухвалено:

З огляду, що ся справа належить більше до компетенції цілого головного уряду, тому рішено відложити сю справу до річного засїданя головного уряду У. Н. Союза, яке відбудеть ся в жовтни с. р.

В дальшім ході справ розглядано просьбу, внесену завідателем „Свободи" А. Савкою, слідуючого змісту:

Джерзи Сіти, Н. Дж., 1. липня 1918.

До Хвального Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союза, на руки Вп. п. К. Кирчова, предсідателя, в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Високоповажані Панове Урядники!

Отсим вношу мою просьбу перед Вас, пп. Головні Урядники, в слідуючій справі:

З причини великого навалу праці, якого я, яко завідатель друкарні, адміністратор часописи і фінансовий урядник цілого бізнесу друкарні і книгарні, є в тих часах обложений, я змушений для веденя сих справ працювати без всякого ограниченя часу, цілий день, вечерами, в сьвята і кождої неділі.

Для улекшеня собі сеї праці потреба би нанити додаткову силу, яку також треба би відповідно винагородити, що знова збільшило би розходи адміністрації.

Я однак підіймаюсь виконувати і полагоджувати, без огляду на час-зааняття, всю працю, яка є користна для розвою друкарні і видавництва „Свободи", коли Хвальний Головний Екзекутивний Комітет У. Н. Союза, признає ся до моєї просьби і згодить ся, щоб я, яко завідатель „Свободи", діставав при кінци кождого місяця з каси адміністрації „Свободи" 2%, платні від суми, яка вплине за оголошеня поміщувані в „Свободі", а котрий то процент був би винагородою для мене за всю надзвичайну працю, яка спадає на мене самого, або на кваліфікованого помічника, якого дотепер я нераз мусів оплачувати зі своєї сталої платні.

Сподіваю ся, що Вп. пп. Головні Урядники піднесуть ся прихильно до моєї просьби і уважати-муть її за оправдану.

Остаю з поважанєм,
АНДРІЙ САВКА,
завід. „Свободи".

З обширної дискусії в повисшій справі оказало ся, що теперішні обставини вимагають узглядненя сеї просьби, і з тої причини уряд рішив одноголосно, щоби А. Савка побирав 2% від суми, яка вплинає до каси „Свободи" за оголошеня.

При кінци на піднесену гадку, що в день 4. липня джерзисітська українська громада возьме участь в загальним сьвяті того дня, і з огляду, що в тій місцевости находить ся головний осідок У. Н. Союза, ухвалено, щоби члени головного екзекутивного комітету взяли офіціяльну участь у сім сьвяті.

По вичерпаню порядку дневного засїданє замкнув голов. предс. К. Кирчів.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 1. липня 1918.

Ст. Милянович,
голов. рекорд. секр.

Юліян Міськевич.

МІЙ РАЙ.

Як в небесний чертог
Повелить мені Бог
На довічне іти раюване,
Одну просьбу Йому
Я до ніг покладу,
Одно зложу сердечне прохане:

За сьвіт знищених мрій
І погаслих надій,
За кровавую житя мого рану
Хай вернути велить
На часочок, на мить
Поміж своїх, на землю кохану.

* * *

Звуки рідних тих слів,
І кохання напів,
Чар природи в весні, серед маю
Випють біль мій увесь
І вже лекше прийдесь
Вікувати в надземному раю.

МОЄ ПЕКЛО.

Як в пекельний чертог
Повелить мені Бог
На довічне іти горюване,
Одну просьбу Йому
Я до ніг покладу,
Одно зложу гориче прохане:

За мій блуд і мій гріх,
Що сповнить я не зміг
Його волі незмінних законів,
Хай вернути велить
На часочок, на мить
Впадол горя, плачу і проклонів.

* * *

Людська злоба і лесть,
Катів лютість і месть,
Стон кохання і зойки розпуки
Тричи думу убють
І не буду вже чуть,
Як на адські візьмуть мене муки.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць липень 1918 р.

ПРИХІД:

Відділ	Залатно
2.	71.32
3.	35.34
4.	57.44
5.	43.63
6.	22.72
7.	100.19
8.	17.14
9.	71.52
10.	145.47
11.	6.48
12.	101.67
13.	39.50
14.	35.78
15.	40.72
16.	20.69
17.	33.17
18.	69.19
19.	11.39
20.	90.15
21.	10.40
22.	36.66
23.	34.37
24.	34.49
25.	21.82
26.	20.52
27.	73.32
28.	72.47
29.	90.47
30.	17.73
31.	15.62
32.	25.50
33.	23.70
34.	50.82
35.	27.66
36.	30.65
37.	28.98
38.	157.90
39.	39.58
40.	8.79
41.	53.23
42.	53.99
43.	17.80
44.	57.12
45.	86.40
46.	34.12
48.	49.11
49.	47.59
50.	22.95
51.	32.53
52.	18.15
53.	41.21
54.	4.26
56.	55.89
57.	52.05
58.	19.38
59.	48.21
60.	18.14
61.	54.47
62.	44.44
63.	161.22
64.	28.65
65.	119.27
66.	50.02
67.	76.30
68.	31.39
69.	56.27
70.	176.52
71.	22.75
72.	46.86
73.	16.52
74.	31.67
75.	53.72
76.	145.43
77.	48.77
78.	98.74
80.	27.10
81.	101.11
82.	16.61
83.	45.11
84.	6.97
85.	33.71
86.	58.57
87.	50.81
88.	7.58
89.	17.20
90.	34.28
91.	115.46
92.	14.54
93.	24.42
94.	42.55
95.	29.90
96.	29.90
96.	58.50
97.	11.57
98.	60.52
99.	95.80
100.	15.62
101.	74.25
102.	195.42
103.	61.46
104.	148.65
105.	63.20
106.	123.63
107.	45.08
108.	31.92
109.	106.18
110.	24.30
111.	42.91
112.	101.38
113.	51.59
114.	43.89
115.	23.75
116.	27.12
117.	68.92
118.	12.34
119.	19.76
120.	36.74
121.	18.47
122.	12.27
123.	23.78
124.	42.38
125.	23.34
126.	13.45
127.	65.01
128.	25.56
129.	14.59
130.	127.18
131.	11.60
132.	77.66
133.	170.92
134.	21.08
135.	33.46
136.	81.45
137.	26.37
138.	20.54
139.	24.84
140.	20.20
141.	24.27
142.	100.17
143.	26.21
144.	29.58
145.	19.21
146.	118.74
147.	121.32
148.	14.06
149.	57.45
150.	10.09
151.	48.63
152.	36.57
154.	21.26
155.	186.96
156.	9.77
157.	11.00
160.	81.00
162.	20.86
165.	98.24
168.	117.46
170.	154.73
173.	30.09
174.	46.48
175.	53.62
178.	15.80
179.	103.45
180.	17.10
181.	40.42
186.	65.33
191.	79.18
192.	23.49
195.	25.82
198.	25.25
200.	47.09
202.	17.18
203.	38.50
205.	19.26
206.	71.19
209.	96.28
210.	31.84
211.	54.79
213.	149.61
214.	18.24
215.	65.62
217.	185.82
218.	209.37
220.	64.55
221.	181.98
223.	91.30
224.	12.33
225.	113.32
228.	27.21
229.	86.52
230.	70.47
233.	43.87
234.	121.67
235.	76.02
237.	92.31
238.	20.61
239.	150.74
240.	16.77
241.	34.58
243.	57.88
244.	20.84
245.	52.07
246.	21.92
247.	135.27
248.	90.98
251.	45.79
254.	62.00
255.	49.58
256.	16.99
258.	21.95
259.	90.79
261.	20.02
262.	17.60
263.	11.43
270.	113.09
273.	29.01
274.	52.94
276.	187.32
277.	27.71
278.	36.36
282.	72.37
283.	44.35
286.	31.45
288.	69.52
290.	21.18
291.	26.41
292.	79.17
293.	7.25
295.	74.86
296.	79.06
300.	211.20
301.	73.87
303.	11.01
305.	17.45
308.	57.33
314.	9.89
315.	11.85
316.	87.16
317.	30.66
318.	36.64
320.	27.96
321.	41.96
322.	28.49
323.	23.48
324.	63.62
326.	65.76
330.	79.95
332.	31.75
334.	9.02
336.	111.35
338.	138.72
339.	58.30
341.	51.04
342.	80.81
344.	14.23
347.	21.11
349.	30.69
350.	55.78
351.	24.52
355.	32.16
357.	14.05
363.	50.97
364.	35.89
365.	51.18
367.	53.51
369.	88.83
370.	79.34
371.	41.30
373.	9.68
379.	56.17
380.	28.79
381.	12.66
384.	86.62
385.	26.62
388.	77.74
391.	27.20
392.	8.57
393.	27.97
396.	44.41
400.	46.18
401.	21.42
402.	11.13
Процент від бондів	720.00
Процент від моргечів	90.00
На сплату моргечів	200.00
Процент з банків	896.84
Сир. часть по бл. п.: В. Михайлів	600.00
Разом	17.489.75

РОЗХІД:

Посмертне по бл. памяти:

Григ. Мазуркевич, в. 77	995.40
К. Юзефович, в. 370.	1.000.00
Ів. Тарнавський, в. 175	500.00
Юрій Болінський, в. 28	911.72
Катерина Буй, в. 112	500.00
Вас. Михайлів, в. 288	1.000.00

Запомоги з фонду убогих:

Ст. Матлага, в. 65	50.00
Я. Дмитришин, в. 117	100.00
Яким Ілишевич, в. 224	50.00
Михайло Мендюк, в. 170	50.00

Сирітські части по бл. п.:

Ник. Дроздович, в. 12	265.00

Адміністраційні видатки:

Платня головного уряду	325.00
Платня помічника	80.00
Орган У. Н. Союза	1.313.12
Стейтові лайсенси	50.00
Платня голов. лікаря	25.00
Видатки офісові	144.83
Разом	7.360.07

ЗІСТАВЛЕНЕ.

Прихід за липень	17.489.75
Готівка з кінцем міс. червня	125.102.95
Разом	142.592.70
Розхід за липень	7.360.07
Готівка з кінц. липня.	135.232.63

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	135.232.63
Бонди	232.147.00
Моргечі	69.050.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	26.000.00
Разом	481.929.63

Стан довжний:

Фонд посмертний	230.156.91
" резервовий	126.306.78
" адміністрац.	28.929.62
" убогих	9.292.12
" народний	5.092.65
" конвенційний	1.495.05
" сирітський	80.656.50
Разом	481.929.63

Невиплачених посмертних запомог з кінцем липня остає на суму $24.324.79.

К. Кирчів, гол. предс.;
В. Левчик, гол. касієр;
С. Ядловський, г. фін. секр.

ДОПИСИ.

З STAMFORD, CONN.

Поклик до Українців у Стемфорд, Конн.

На загальних зборах дня 26 червня с. р. в публичній школі (Water Side School) покликано до житя Український Комітет Народної Оборони і Льояльности. Комітет сей, у відповідним спосіб і у відповіднім часі перевибираний, становити має на час війни льокальну репрезентацію стемфордських і околичних Українців, зорганізованих в одну Українську Громаду. Членом Громади являєть ся обовязково кождий, хто називає себе Українцем.

Задачами Комітету призначено: 1) Народно і льояльно осьвідомити і в Громаду зорганізувати місцевий український загал. 2) Розбудити і вести народне житє аж до приведення Громади до точки манїфестаційного відзначеня льояльности. 3) Виладити спис дотеперішних жертв для війни, уділених воєнних позичок (W. S. S. & Liberty Bonds) і дальше вести рекорд тих пожичок і жертв на кредит Укр. Громади. 4) Задачею Комітету буде не лиш відпирати клевету і напасть „боргакороссів" і наших національних противників в місцевости, але передівсім, на перший поклик центральної української репрезентації в Америці, відкликнути ся могучим голосом зорганізованої народної одиниці. 5) Інформувати місцеву американську пресу, устроювати віча, манїфестації і т. д.

Велика більшість тутешних Українців є вже зорганізована і добровільно оподаткована (одноразово 1 доляра).

Комітет в порозуміню з комітетом американським перевів осібну регістрацію дня 28. червня с. р. і тепер переродує вежні значки за 200 долярів тижнево, а справа закупна слідуючих бондів Свободи (також на сплату) є в тоці. Комітет вже дістав кілька прилюдних признань за свою діяльність, як письменна подяка ухвалена тов. амер. Черв. Хреста і кілька похвальних згадок в місцевій американській пресі. Комітет вистарав ся о дозвіл на участь українського прапора в сьвяткованю Дня Независимости, помимо киринї і протестів кацапні.

Щоби однак комітет міг зповні розвинути свою діяльність, потребує солідарної піддержки всіх родимців у Стемфорді і околиці. Реґіструвати ся в члени Громади можна у секретарів місцевих українських товариств, на правильних засіданях комітету, що відбувають ся кождої другої суботи вечером в льокали бр. св. Петра і Павла, або у секретаря комітету, д. І. Кштанюка, 12 Гарден ст., Стемфорд, Конн.

Запала постанова, що нереґістровані до 15. серпня с. р. Українці будуть уважані слейкерами та будуть солідарно Громадою бойкотовані. Тому Комітет взиває всіх родимців, аби по день 15. серпня с. р. ні один не лишив ся, як та блудна вівця, поза Громадою. Щоби кождий застановив ся, як велику вагу має така організація під теперішну хвилю, кождий щоби зрозумів, що громадно оказувати свою льояльність як для рідної Вітчини так і для прибраної, є його сьвятим обовязком. Хай ніхто не посьміє того обовязку занедбати, а тимсамим приневолити загал до бойкотовання себе. Комітет взиває особи, у котрих знаходять ся фонди збирані колись на народні місцеві цілі, яких однак задля війни або з инших причин не мож було зреалізувати, щоб сих фондів у себе безкорисно і безправно довше не придержували, али їх звернули Громаді на руки касієра, д. М. Тербуша, 294 Грінвіч евеню, Стемфорд, Конн.

До численнїйшої участи у відділі Червоного Хреста запрошаєть ся жінок і дівчат, а молодим пригадуєть ся, що „Бандa Українських Козаків" повинна виступити в найблизшім манїфестаційнім походї.

До едности, згоди і дружної праці взиває —

ЗА КОМІТЕТ:
Іван Кштанюк, секр.

Коли би не було зміни погоди, богато людий не мало би на що нарікати.

Любов є деколи сліпою, а деколи лише сліпою.

Декотрі люди живуть високо, бо не мають змоги платити за низші мешкання.

Хлопець є все хлопцем, але мущина не все є мущиною.

Meeting on Common Ground.

PUBLICITY DEPARTMENT
LIBERTY LOAN COMMITTEE
SECOND FEDERAL RESERVE DISTRICT
120 BROADWAY
NEW YORK

John Price Jones
Assistant Director 4 S. No. 16

Another Liberty Loan this fall! Another test of the patriotism, thrift and self-sacrificing qualities of the American! But is it fair to call it a test? Have not the American people, in the months elapsing since their entry into the war, demonstrated to all the world that they can deny themselves luxuries, forego comforts, and shoulder unwonted burdens in the cause of liberation?

There may be some among us, short-sighted souls little realizing the magnitude of the task that lies ahead, who permit themselves to think, but not to say, that they are tired of lending.

But the mothers, wives and sweethearts of America have not begun to grow weary of giving up their men. Every day from every port there sail regiments of fighters, who are the gift of American womanhood to the nation. Deep below the face of the earth men are pitting their strength against the elemental forces to wrest a supply of coal and metals for the use of the Allied fighters. No slackening there.

In the shipyards where the new armadas are a-building, where the clangor of myriad hammers is beating out a sombre tune that Prussianism rightly interprets to be an anthem of death, the workers are not saying they are tired. In the cantonments at home, where every nationality that has found a haven of opportunity is represented by young men of eager and alert bearing, there is no complaint going the rounds. In the waste places of France, where men are living and dying heroically for an ideal of international justice, there is not much talk of resting.

The call of the Fourth Liberty Loan will fall upon the ears of each of the 110,000,000 persons in the United States. Whatever lands these millions hail from, whatever traditions and usages may have influenced them in the past, they all meet on common ground when they subscribe to the fourth of our war loans. In preparation for this loan, which is to be the largest in history, the order of the day is economy and the wise husbanding of resources.

ЙОНҐСТАВН, О.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

— устроює —

Братство св. Івана Хрестителя, від. 230 У. Н. Союза в Йонґставн, О.

В ПОНЕДІЛОК, 12. СЕРПНЯ
в гали Українського Клюбу,
628 Френклін Евеню,
Йонґставн, О.

Вступ для мущин 30 цнт.
Для женщин вступ вільний.

На сей наш річний баль запрошуємо всі Товариства з Йонґставн, Ог. й о. Музика вибірна.

За добру забаву ручить
92-93 Баловий Комітет.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим повідомляєть ся членів тов. „Згода", від. 62, що місячний мітинг відбудеть ся в неділю, 11. серпня, о годині 3-тій пополудни, в гали МкНікол, 62 ул. і Ґрейс Аве. Просить ся всіх членів, аби з'явили ся на призначений час, бо є досить важних справ до полагодження, як також вибір нових урядників на місце резигнуючих. Будеть ся принимати нових членів до товариства і до У. Н. Союза після статута. Обовязком нашим є постарати ся о як найбільше число нових членів. І. Согар, предс., К. Кропоніцький, кас., Ф. Холявський, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеть ся в суботу, 10. серпня б. р., в домі Антона Климишина, 227 Парк Плейс, о годині 7.30 вечер. Котрий член не явить ся на тсй мітинг, заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. В. Лилак, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючий мітинг відбудеть ся в неділю, 11. серпня б. р. в гали церковний на розі Оклей і Рай: стр., зараз по Службі Божій. На сей мітинг мають явити ся всі члени, бо є дуже важні справи до полагодження. Між иншим маємо порадити ся, як би зробити, щоб наше сьвято, братства св. Стефана, 10-літного істнованя випало як найкрасше. Се сьвято припадає на день 25. грудня 1918 року. Будемо принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — М. Василишін, предс.; Е. Бобій, кас.; І. Гайович, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. Бр. св. Юрія, від. 160, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітинг відбудеть ся в неділю, 11. серпня б. р., під числом 89 Біввер стр., Джемейка, Н. Й. На сей мітинг мають явити ся всі члени, бо є важні справи до полагодження. Просить ся тих членів, котрі мають знакомих Українців, які ще не належать до нашого братства ані до У. Н. Союза, нехай приведуть їх з собою на наш мітинг, бо ми будемо принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Я. Принка, предс., І. Мишь, секр.

ГУМОР І САТИРА.

Гумор кайзера.

Др. Артур Дейвіс, Американець, який через 14 літ був приватним дентистом німецького цісаря Вільгельма II., оповідає у своїх ревеляціях в нюйорськім „Ворлд" таке: По балканській війні зійшли ся представники держав вибирати князя для Альбанії. Вони не могли погодити ся щодо релігійности князя. Одні хотіли католика, другі протестанта, треті знова магометанина. Вкінци теперішний німецький цісар забрав голос і сказав: „Мої панове! Коли не є добрий протестант, ні є добрий католик і не є добрий магометанин, то чому не вибрати Жида і не назвати його Яків І.? Якої б релігії сей князь не був, він і так згине три місяці по іменованю..."

Сказав правду в очи.

Але, молодий чоловіче, думай про що питаєш. Чи ти зможеш дати моїй дочці удержанє?

Так! Я можу сказати, що так. Я з нею заручений вже пять літ і ще до нині не збанкротував...

Він не може оцінити...

Кілько на се треба прибити марок?

Є се вартість першої кляси?

Га, я не можу сього оцінити; тут є вірші, які я написав; посилаю до редакції. Нехай редактор оцінить, чи то взагалі що варта — відповідає молодий поет почтовому урядникові.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

В Народнім Домі в Ню Йорку відкрито безплатну лічницю і клініку.

З канцелярії Української Народної Громади в Ню Йорку доносять нам, що в Українськім Народнім Домі, 219 Іст Шеста улиця, відкрито безплатну лічницю для дітий і клініку для материй, якими завідує український лікар др. Кирило Д. Білик. У своїм листі, виготовленім для української преси, др. К. Білик пише:

Одна третина всіх умираючих припадає на діти в перших двох літах житя. Літна спека убиває три рази більше дітий ніж їх умирає зимою. Найбільше терплять діти, що кормлять ся з фляшки. Таких дітий умирає пять разів більше ніж тих, що кормлять ся грудьми. Щоби ратувати житє немовлят у великих містах є відкриті безплатні лічниці. Таку лічницю відкрила в Ню Йорку комісія здоровля (Борд оф Гелт) в самім осередку української кольонії, в Українськім Народнім Домі, під ч. 219 Іст 6-та улиця. Сю лічницю обслугує безплатно український лікар др. К. Д. Білик, при помочи норски, котра розуміє по українськи. Кожда матір повинна принести до тої лічниці свою дитину до огляненя. Там будуть дитину реґулярно важити і пізнавати, чи вона правильно росте. Також будуть подавати вказівки, як дитину ховати та годувати. Діточа лічниця є отворена кождого вівтірка і пятниці о годині 3-тій пополудни.

Спільно з діточою лічницею в згаданім місци є також безплатна клініка для материй. Неодна матір, особливо з першою дитиною, опустила сей сьвіт або остала калікою через тяжкі породи. А можна пратувати житє і здоровлє кождої такої матери, коли би вона дала ся оглянути наперед, щоб запобігти небезпеці, полученій з тяжкими породами. Кожда женщина, що є в родиннім стані, повинна навідати ся до клініки, щоби її збадати і переконати ся, чи всьо є в порядку, так, щоби можна спокійно, без боязни очікувати великої години породів. В клініці матір дістане добру безплатну пораду, як має заховувати ся, коли є в родиннім стані. Клініка для материй є отворена кождого понеділка о годині 3-тій пополудни.

Підвишка платні для трамваевих робітників.

Федеральна воєнно-робітнича комісія, даючи підпомоги деяким трамваєвим компаніям, заявила ся, аби компанії підвисшили рівночасно платню своїм робітникам. І так: машиністи і кондуктори мають дістати 35% до 45% підвишки. Платня машиніста і кондуктора у великих містах має виносити 48 до 52½ цента на годину, в меньших містах 45 центів. За одну годину екстра маєть ся числити одну і пів години. Женщини мають побирати рівну платню з мущинами. Всї инші робітники дістають тойсам процент підвишки, що машиністи і кондуктори. У неділї і сьвята робітники не можуть працювати більше як 8 годин безперервно. В ночи робітники не можуть працювати більше як 8 годин безперервно з платнею за 10 годин. — Трамваєві робітники мають право орґанізувати ся.

Четверта позичка свободи.

В суботу (28. вересня б. р.) починаєть ся формальна кампанія четвертої правительственної позички свободи, яка скінчить ся в суботу (19. жовтня б. р.) Ціла отже кампанія буде тривати лише три тижні. Мінімальну суму четвертої позички свободи означено на 6.000,-000.000 долярів з 4¼ інтересу для купуючого бонди. — Українці по всіх місцевостях Злучених Держав вже відтепер повинні закладати свої комітети для продажи бондів четвертої позички, а коли в котрій місцевости вже є такі комітети, то повинні вже давати про себе знати.

Спалили портрет кайзера.

Минувшого четверга в Ойстер Бей, Н. Й., де бувший президент Злучених Держав Теодор Розевелт має свій осідок, спалено маніфестаційно портрет німецького цісаря Вільгельма II. Сей портрет кайзер подарував був Розевелтови і власноручно підписав своє імя.

Украли в чоловіка 3.300, а він питає за ворожкою.

З Донді, Огайо, ми одержали отсе письмо, яке в цілости подаємо низше, щоби читачі переконали ся, яка пожалуваня гідна темнота панує ще між деякими нашими людьми: „Я відзиваю ся до вас з просьбою, може ви що мені порадите. Я маю велику гризоту на моїй голові, бо мені стала ся велика шкода, бо в мене закрали 3.300 долярів наші люди. Є їх до того......., але я не знаю котрий, бо не маю сьвідка, який би знав, котрий з них закрав. Тому я відношу ся до вас і питаю ся, чи не знаєте ви якої ворожки, яка би могла його мучити на його здоролю, що може би його як в повітре пустила, щоби він признав ся. Як би ви знали, то напишіть мені, а я дам вам за се 50 долярів нагороди"...

Обліпив стіни долярами.

Нюйорська поліція арештувала Валтера Шерідана, який мешкав під ч. 2779 Бріґс евені, в Бронкс. Арештовано його на донос, що він обліпив стіни своєї спальні 1-доляровими банкнотами. Суд узнав, що Шерідан є умово хорий і віддав його маєток, вартости $71.000, під нагляд трох опікунів. Кревні Шерідана ствердили в суді, що тому 12 літ його брат застрілив себе і відтоді Шерідан почав умово упадати.

Нещасливий випадок в Джерзи Сіти.

Минувшої пятниці в Джерзи Сіти лучив ся нещасливий случай, жертвою котрого впало два Українці, Стефан Лисяк і Семен Кіцей. Оба вони робили при зелізниці компанії „Ірі" і як переїзджали з одного місця на друге, два поїзди зударили ся, наслідком чого Лисякови відтяло обі ноги і забило на місци, а Кіцейови покалічило ґолову. Оба не належали до жадної орґанізації. Лисяк походить з Ґаличини, з равського повіту. В краю полишив жінку і діти.

Замкнено правничу школу.

Заряд Правничої Школи в Ню Йорку оповістив, що сю школу замикаєть ся на цілий протяг війни. До школи ходило 200 студентів.

Заплатив шість центів, аби стягнути пять.

Директор податкового уряду у Вічіта, Канзас, оповідає про одну свою пригоду, як він стратив 6 центів, аби стягнути 5 центів податку. Один чоловік — каже він — має маленький кусник землї у Вічіта. Сей чоловік однак не мешкає у Вічіта. Він написав до податкового уряду лист із запитом, кілько має заплатити податку. Йому відписано в листї, що пять центів. Він прислав марку на пять центів яко належний податок. Йому вислано другий лист з поквітованєм, що 5 центів податку одержано. Так щож? Він заплатив 5 центів податку, а два листи, які податковий уряд вислав до того чоловіка, коштували 6 центів... Податковий уряд мав отже цента страти.

Джіянні Капроні, італійський винахідник славної системи літака, каже, що він небаром винайде летничу машину, яка буде нести 100 людий.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Проти д-ра Горбачевського.

Урядова „Нортдайтше Альґемайне Цайтунґ" (з 17. VII.) доносить, що 21 членів королівсько-чеської Академії Наук зажадали, щоби Українець др. Іван Горбачевський, австрійський міністер народного здоровля, зрік ся членства в академії, „бо його становище в поділї Чехії на округи і його політичні погляди виказали, що він йде рука в руку з ворогами чеського народу, Німцями".

Холера на Україні.

В полудневій Україні і в північній Бесарабії ширить ся холера. З тої причини замкнено границї між Україною і центральними державами, каже стокгольмська телеграма з 19-го липня.

Полученє Херсону з Данцигом.

Українське правительство згодило ся спільно з Німеччиною будувати канал між Херсоном і Данцигом дорогою через Дніпро і Німан.

Нова жидівська партія в Киеві.

Київські Жиди зорганізували нову так-звану „Жидівську Поступово-Народну Партію", головним провідником котрої є купець Гутник з Одеси, тепер міністер торговлі в українськім кабінеті.

Жидівський університет в Киеві.

З початком липня 1918 року в Киеві отворено Жидівський Народний Університет. Вступну промову виголосив Лоський, бувший міністер для жидівських справ в останнім кабінеті Української Центральної Ради.

Українське правительство домагаєть ся злуки Криму на автономних услівях.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Сепаратизм в Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on August 5, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Що велика німецька провінція Ґановер, з містами Ґановер і Бремен, хоче відірвати ся від союза із Прусією, сьвідчить отся замітка в орґані пангерманської гановерської партії, „Дайтше Фолькєцайтунґ", яка звучить: „Надія, що для Ґановеру прийде день воскресеня до свободи і незалежности під старим пануючим родом Ґвельфів, ще до нинішного дня не захитана у Ґановерців. Кождий вірить, що година свободи виб'є вкінци також і для нас".

200 румунських політиків на вигнаню.

Румунське правительство засудило на вигнанє 200 політиків, між ними Таке Йонеску і бувшого премієра Братіяно. Вони вже опустили границї своєї держави. — Між румунським правительством і парляментом є велике напруженє. Парлямент, який хоче завести в державі деякі корисні для народу реформи, підозріває правительство Манґільомана о реакційність. З причини, що абсолютна більшість парляменту є проти правительства, правительство Манґільомана загрозило парляментови розігнанем. Кажуть, що правительство задумало перевести поновні вибори до парляменту на основі двох голосів для дідичів і богатших селян. Сам король є оздобленний на теперішний парлямент, який задумав відобрати королеви право заключати союзи і виповідати війну.

Нова революція в Мексику.

В Мексику, де нарід не відітхнув ще від одної революції, заносить ся вже на другу. Правительство президента Каранци переловило корабель, наладований амуніцією і оружем, коли сей зближав ся до берегів одної західно-мексиканської пристани. Оружє було призначене для революціонерів провінції Санори, де громадить свої війска ґенерал Фелікс Діяц. Кажуть, що він має около 1.000 бандитів. — У звязи з тим правительственні власти арештували в провінції Жаліско пятьох високих церковних достойників і посадило їх до арешту.

Бразилія забороняє німецьку мову в школах.

Бразилійське правительство, щоби викорінювати тевтонство у своїй державі, заборонило у всіх школах в провінції Санта Катаріна учити по німецьки. В сій провінції було 134 шкіл, в котрих німецька мова була викладовою. Від тепер викладовою має бути мова португальська.

Київський кореспондент газети „Райніше - Вестфеліше Цайтунґ" каже, що убийник графа Мірбаха, бувшого німецького амбасадора у Москві, зветь ся Блюмкін.

Оплата листа, перевожуваного літаком на лінії Відень-Будапешт, виносить 5 корон і 10 сотиків.

Річний звіт „Кюнард Стімшіп" компанії виказує, що за минувший рік ся компанія мала 6,302.000 долярів чистого доходу.

Назву міста Солуня Греки вимовляють „Сальоніка" з акцентом на „і".